

VER
BETER
BREDĀ

HET PACT VAN BREDĀ

DEEL 1 / SAMENVATTING

1. AANLEIDING

Twee recente onderzoeken leggen een groeiende tweedeling bloot in Breda. Met Bredanaars die het goed hebben gaat het steeds beter en de problemen van bewoners waar het minder goed mee gaat, worden juist groter. Dat constaterend heeft Gemeente Breda aan Justin Goetzee als bewoner van Breda gevraagd om het gesprek over de groeiende tweedeling in de stad op gang te brengen. Samen met 5 andere bewoners is onder de naam **'Initiatiefgroep Verbeter Breda'** in het voorjaar met meer dan 300 bewoners en ruim 90 organisaties in de stad gesproken. Met een paar belangrijke vragen: Herkent u de groeiende tweedeling uit de onderzoeken? Is het een probleem en heeft u er last van? Bent u bereid om met de rest van de stad in actie komen?

Dit **Pact van Breda Deel 1** beschrijft de uitkomst van al die gesprekken en is een belangrijke eerste stap naar een Bredase aanpak om voor de komende 15 tot 20 jaar de toenemende tweedeling terug te dringen. Een aanpak die ons verbindt rond een belangrijke uitdaging:

Samen op weg naar een Verbeterd Breda!

Waar mensen met elkaar verbonden zijn, prettig wonen en samenleven. Waar iedereen zich veilig voelt. En waar de buurt waar je woont, niet bepalend is voor de kansen die je krijgt.

2. ER IS GROEIENDE TWEEDELING IN BREDA

Het verschil tussen Bredanaars met goede kansen en mogelijkheden en inwoners die dat niet of veel minder hebben, wordt steeds groter. En die laatste mensen wonen ook steeds meer in dezelfde buurten. Daardoor gaat het uiteindelijk met die Bredanaars steeds minder goed en dat geldt ook voor hun buurten. En de buurt waarin je opgroeit en woont, blijkt helaas ook vaak bepalend te zijn voor de kansen die je in het leven krijgt. Deze kansenongelijkheid vergroot de tweedeling. Doordat tweedeling iets is wat sluimert, is het soms verleidelijk ervan weg te kijken. Dat kan niet meer, was de algemene conclusie van de gesprekken. Iedereen met wie gesproken is, herkent de toenemende tweedeling en ziet dit als een duidelijk probleem. Tweedeling wordt gezien als het symptoom van kansenongelijkheid en een 'ziek' systeem. Iedereen geeft aan graag mee te helpen om daar wat aan te doen.

3. HOEZO KWETSBAAR?

Wat op dit moment de kwetsbare buurten zijn, kunnen we aanwijzen op de plattegrond van Breda (zie www.verbeterbreda.nl). Dat is goed, want als we dat probleem niet durven te benoemen, verandert er niks. Maar wat we willen voorkomen is dat er een negatief stempel op mensen of buurten wordt gezet. Want veel bewoners zijn trots op hun buurten en er gaat ook veel goed! En tegelijkertijd willen we duidelijk maken waar het om gaat. Namelijk dat er extra en gerichte aandacht wordt besteed waar dat nodig is. We vervangen daarom de term 'kwetsbare buurten' door aandachtsbuurten.

4. HOE HET VERKEERD GING

De tweedeling groeit. En te vaak staat het systeem centraal, niet de bewoner. De samenwerking tussen organisaties is niet goed genoeg en het probleem wordt niet in samenhang en meerjarig aangepakt. Samengevat groeit de tweedeling door de volgende factoren:

- Er wordt te vaak niet écht geluisterd
- Er wordt te weinig vanuit de mens gedacht en te veel vanuit het systeem, de regels, de wet etc.
- Er is te weinig maatwerk voor mensen die dat nodig hebben
- Er is een onvoldoende effectieve aanpak door organisaties
- Er is te weinig samenwerking tussen organisaties
- Er is soms meer tijd nodig voor ondersteuning van mensen
- De verdeling van woningen en voorzieningen over de stad is niet goed

5. WAT NOOIT MAG GEBEUREN

Wat we niet willen, is dat de verschillen tussen buurten in Breda nóg groter worden. We willen geen gedeelde stad waarin bewoners van aandachtsbuurten steeds meer op zichzelf worden teruggeworpen. We willen niet dat mensen geen oog meer hebben voor elkaar, omdat ze te veel zorgen hebben en er minder voor anderen kunnen zijn. We willen niet dat het onleefbaar en onveilig wordt, omdat mensen elkaar niet meer durven aanspreken. En het gevoel hebben zelf te moeten knokken voor hun bestaan en dan ook eigen uitwegen gaan zoeken, waarbij in het uiterste geval criminaliteit lonkt. De veiligheid in de buurt komt dan onder druk te staan en de leefbaarheid neemt af. We willen ook niet dat de overheid bewoners daarom vooral vanuit wantrouwen benadert. Waakzaamheid is geboden: dit soort ontwikkelingen gaan sluimerend, over jaren, en hebben een vernietigende kracht. Tot slot willen we niet dat we talenten onbenut laten. Dat mag niet en dat kan Breda zich ook niet permitteren. Want er is veel werk te doen en er liggen veel kansen.

6. NAAR EEN VERBONDEN STAD

Als we dromen van een 'Verbeterd Breda' zien we een verbonden stad, voor alle bewoners. In de buurten waar we ons nu nog zorgen over maken, is dan iets moois gebeurd. Mensen willen er graag wonen, omdat er een divers en betaalbaar woningaanbod is. Mensen willen er graag werken, want er is veel bedrijvigheid. Mensen maken er plezier, omdat er van alles te doen is. En het voelt er veilig. Alle buurten in Breda hebben dan een eigen identiteit en een unieke uitstraling waar men trots op is. Alle buurten samen schitteren dan in het prachtige mozaïek dat Breda is. Het is ook een toekomst waarin het voor je kansen op een gezond en gelukkig leven niet uitmaakt in welke buurt je woont. Patronen waarin zorgen van generatie op generatie worden doorgegeven, zijn weg. En als je eens steun nodig hebt, bijvoorbeeld van de gemeente, een woningcorporatie of een andere instantie, dan voel je je gehoord. Er wordt écht naar je geluisterd. En we ontmoeten elkaar. Waarbij verschillen in cultuur, taal en inkomen er niet toe doen.

7. DE PRINCIPES VAN VERBETER BREDA

Verbeter Breda heeft vier principes die altijd leidend zijn.

- I. **Met en voor bewoners:** we maken plannen samen met en voor bewoners; zij staan centraal, niet het systeem.
- II. **Preventie:** we zijn er op tijd bij, als problemen nog klein zijn en hebben oog voor de menselijke maat.
- III. **Buurt-, wijk- en stadsgericht:** sommige buurten of wijken verdienen extra aandacht en soms liggen oplossingen elders in de stad.
- IV. **Meerjarige aanpak:** we moeten lang volhouden en doorzetten. Gaandeweg kunnen we leren en verbeteren, maar de ambitie blijft altijd staan.

8. WAAR LIGGEN DE KANSEN

Er is een aantal terreinen waarop we aan de slag moeten om de groeiende tweedeling tegen te gaan:

- I. **Het begint bij bestaanszekerheid:** om jezelf als mens te kunnen ontwikkelen en om er ook voor anderen te kunnen zijn, is bestaanszekerheid nodig.
- II. **Investeer in de jeugd:** onder de jeugd in de aandachtsbuurten barst het van het talent en de plannen. Toch kunnen ze hun talenten te vaak niet goed ontwikkelen.
- III. **Er moet iets te doen zijn in buurten:** dan kan de jeugd actief bezig zijn, ontmoeten volwassenen elkaar, wordt het beeld over buurten een stuk positiever.
- IV. **Stuur op gemengd wonen:** het woningaanbod is nu vaak té eenzijdig. De huidige situatie leidt vanzelf tot een concentratie van bewoners met minder kansen.
- V. **Maak ontmoeting mogelijk:** dan leren we elkaar begrijpen en kunnen we elkaar versterken.
- VI. **Maak plannen voor de lange termijn:** voed die plannen door op korte termijn ruimte te bieden voor experimenten.

9. WAT WE BELOVEN

Het Pact van Breda Deel 1 markeert definitief dat de groeiende tweedeling in Breda wordt herkend en dat breed de urgentie wordt gevoeld om in actie te komen. Bewoners en organisaties verklaren en beloven:

- Er is groeiende tweedeling in Breda, veroorzaakt door kansenongelijkheid.
- Dat is niet goed voor de mensen met minder kansen, maar ook slecht voor de stad als geheel.
- Iedereen in Breda, bewoners en organisaties, kan bijdragen aan een oplossing.
- Samen bedenken we met welke aanpak we deze uitdaging aangaan.
- Dat zal een aanpak zijn die vraagt om een lange adem en daarom spreken we af die aanpak lang te gaan volhouden, minimaal 15 tot 20 jaar.

10. OP WEG NAAR HET PACT VAN BREDA DEEL 2

Het uitwerken van de aanpak om groeiende tweedeling tegen te gaan, de keuzes die we daarbij voor meerdere jaren maken en de manier waarop we de zeggenschap over de aanpak vormgeven, wordt eind 2021 afgerond. Dat is de inhoud van het Pact van Breda Deel 2. Vanaf 2022 wordt er gewerkt met uitvoeringsplannen die steeds een paar jaar vooruitkijken.